

**Prawo zobowiązań –
umowy nienazwane.
System Prawa
Prywatnego. Tom 9**

Wydanie 4.

Przedmowa

Po pięciu latach od trzeciego wydania dziewiątego tomu Systemu Prawa Prywatnego nadeszła właściwa pora do zweryfikowania zawartych w nim tekstów i przygotowania kolejnego, czwartego wydania.

Tom 9. Systemu Prawa Prywatnego obejmuje umowy nienazwane. Wprawdzie w minionym czasie nie została wprowadzona do Kodeksu cywilnego następna umowa, już jako nazwana, ale w obrocie gospodarczym w zakresie zawieranych umów wiele się dzieje. Bardzo trudne, dla autorów opracowujących te umowy jest zakwalifikowanie określonych czynności prawnych jako umów, które uzna się za nienazwane, a następnie w takim stopniu już ukształtowane, że można je rekomendować do opracowania systemowego. Ponownie można stwierdzić, że nie jest to widać proste do wykonania, skoro w piśmiennictwie obcym prawie nie spotyka się takich dzieł o charakterze systemowym, jak niniejsze. Tymczasem, istotna jest nie tylko teoretyczna strona umów nienazwanych, ale także ich ogromne znaczenie praktyczne. Ze względu na rozwój gospodarczy, jego umiędzynarodowienie i standaryzację stale tworzone są w obrocie nowe umowy, które nie odpowiadają przesłankom zawartym w regulacji ustawowej umów nazwanych, kodeksowych i pozakodeksowych i zaczynają funkcjonować jako umowy nienazwane.

Należało zatem najpierw określić, co się rozumie przez pojęcie umowy nienazwanej i chociaż każdy autor tego tomu miał nadal swobodę własnego sformułowania odpowiednich przesłanek, to ogólna próba takiego określenia została na wstępie uczyniona w pierwszym rozdziale, w którym zawarto sporo zmian w stosunku do poprzedniego wydania. Kolejne rozdziały odnoszą się do umów nienazwanych, zawieranych między przedsiębiorcami (obróć gospodarczy *sensu stricto*) oraz wtedy, gdy przedsiębiorca występuje tylko po jednej stronie umowy (obróć gospodarczy *sensu largo*). Poza umowami w obrocie towarowym i w usługach są uwzględnione umowy w pośrednictwie handlowym, obrocie papierami wartościowymi, w czynnościach z zakresu prawa na dobrach niematerialnych i własności przemysłowej, a także umowy strukturalne i organizacyjne dotyczące przedsiębiorców.

W czwartym wydaniu autorzy dokonali uzupełnienia i uaktualnienia poszczególnych umów w związku z niekiedy istotnymi zmianami ustawodawczymi oraz wzbogacili o najnowszy dorobek doktryny i orzecznictwa. W kilku obszarach pojawiły się nowe umowy nienazwane, w szczególności w odniesieniu do świadczenia usług.

Opracowanie jest dziełem zbiorowym kilkunastu autorów, z których każdy samodzielnie odpowiada za ujęcie problematyki i wyrażane poglądy. Nie naruszając tego, całość otrzymała możliwą do osiągnięcia jednolitą postać redakcyjną oraz wykaz literatury w zakresie przyjętym dla wszystkich tomów Systemu Prawa Prywatnego.

Na koniec jestem winien zwrócić uwagę Czytelników na jeszcze jedną kwestię. Mianowicie, zostało uszanowane wyraźne oczekiwanie części autorów, z którymi zgodził się również redaktor tomu, że nie będą oni uzupełniać orzecznictwa Sądu Najwyższego i Trybunału Konstytucyjnego, wiążącego się z analizowanymi umowami, tak dotych-

Przedmowa

czasowymi, jak i nowymi, jeżeli ze względu na skład sądzący uważają takie orzeczenie za – z przyczyn formalnych – nieistniejące (*non existens*). Niekiedy bywa uwzględniony wyrażony pogląd, uważany jednak za bezimienny, gdyż wielu osób, o których mowa w składach sądzących nie pozbawia się przecież posiadanej wiedzy, nieraz na wysokim poziomie naukowym. Cóż, to też swoisty, jak dotąd tylko polski ewenement, o którym będą mówić i pisać nowe pokolenia prawników.

Stan prawny został uwzględniony na 8.5.2023 r.

Warszawa, maj 2023 r.

Prof. dr hab. *Wojciech Jan Katner*

[Przejdź do księgarni →](#)